

[Søren Olesen.]

at forslaget, hvis det kommer videre, vil komme til at undergå en hel del tekniske ændringer.

Det bedste, man kan sige om lovforslaget, er vel, at det ikke vil få ret megen betydning, hvis det gennemføres; det er jo ikke noget stort område, der kan sikres ad denne vej, når det drejer sig om opsparing. Der er f. eks. ikke tale om, at det for unge, som sparer op for engang at kunne anskaffe sig ejendom eller forretning, bygge hus eller lignende, kan få nogen videre betydning at have 2 000 kr. sikret værdifast. Der er jo brug for meget større beløb, når unge skal anskaffe f. eks. en landejendom eller en forretning, og den største skade, der sker, og den største uret, der begås i øjeblikket, er egentlig den, der begås imod den ungdom, som af sin arbejdsfortjeneste sparer op år efter år, og som så ser værdien deraf forringet, efterhånden som opsparingen skrider frem. Det er direkte tyveri af dens arbejde, at man forringer den løn, som man i sin tid udbetalte for arbejdet; og man forringer den systematisk. Men det kan altså ikke komme til at betyde noget for unge mennesker, som kunne tænkes på denne måde at ville sikre deres opsparede kapital, at denne til sin tid har den købeværdi, som den har i opsparingsøjeblikket, når beløbet er så lille, og derfor tror jeg heller ikke, ordningen vil blive benyttet så særlig meget.

Det værste, man kan sige om forslaget, er, at det forudsætter en faldende pengeværdi. Hvis det var sådan, at der var lige store chancer for, at pengeværdien kunne blive forringet, og at den kunne blive forbedret, var der antagelig ingen, som ville løbe den risiko, at de en skønne dag fik færre penge tilbage, end de havde opsparat. Så ville de fleste sige som så: ja, der kan jo finde en pengeforringelse sted, og så er vi sikret. Men det kan lige så godt gå til anden side, og så ville folk tænke, at det vist alligevel ikke var noget at gå ind i. Hvis man endelig kunne regne med, at pengeværdien lå nogenlunde fast, ville det heller ingen interesse have på grund af den forholdsvis lave rente, i hvert fald i forhold til øjeblikkets renteniveau.

Hvis vi vedtager dette lovforslag, sådan

som det foreligger her, er det i virkeligheden det samme som at sige til den danske befolkning: I kan regne med, at der i de kommende år vil ske en forringelse af pengenes værdi i forhold til de faste værdier, og derfor tilbyder vi jer nu, at I kan sikre jer i hvert fald et lille hjørne, hvor der ikke skal berøves jer det, I har opsparat.

Hvis en långiver og låntager kunne blive enige om at indgå et risikofællesskab gennem kreditforeninger, eller hvordan man ville stille det an, ville der være tale om et retfærdighedsprincip, et reelt forhold imellem de to parter. Men når det er staten, der skal være låner, og skatteyderne, der skal yde garantien, kan jeg ikke rigtig se forbindelsen; de stakkels skatteydere, der eventuelt til sin tid skal holde disse sparere skadesløse, har antagelig ikke nogen skyld i, at pengenes værdi i mellemtiden er blevet forringet, og jeg kan ikke rigtig se noget retfærdigt i, at de gennem deres arbejde og gennem forøgede skatter skal være med til at holde de andre skadesløse.

Vi er allesammen enige om, at det er uheldigt, når en ret kraftig inflation eller en vedvarende pengeforringelse finder sted, og at det har mange uheldige forhold til følge og på uretfærdig vis frembringer store forskydninger mellem de forskellige former for opsparing, enten opsparingen har fundet sted i pengeværdier og papirer eller i realværdier.

Men hvis man nu tænker sig, at man kunne sikre hele lånekapitalen — og det er jo egentlig det, man kredser om — var det så ikke lettere at gå den direkte vej: at prøve at standse inflationen og opretholde et fast pengevæsen? Det synes jeg ville være den direkte vej. Hvis man kunne sikre hele lånekapitalen, hvem skulle man så snyde ved en inflation eller ved en devaluering af pengene? Vi må gøre os klart, at hvis man sikrer nogle kredse, går det så meget værre ud over de stakler, som ikke er kommet ind under denne sikkerhed, når der kommer inflation eller pengeforringelse. Men som sagt, hvis man kunne sikre hele lånemarkedet, blev der ikke noget som helst grundlag for en inflation eller en devaluering, og så var der naturligvis en vis tryghed til stede. Men det er jo umuligt at gøre noget sådant. Hvis der